

Нікогосян Л. В.

*студентка 4-го курсу юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету внутрішніх
справ*

РЕАЛІЗАЦІЯ СВІТОВИХ СТАНДАРТІВ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАКТИЦІ

На сьогодні українські реформи є предметом обговорення й аналізу європейської спільноти. це зміни, що стосуються всієї системи правоохоронних органів, судової влади та, зокрема, адвокатури.

сьогодні перед Україною постало питання, коли інститут адвокатури вимагає докорінного реформування. яскравим прикладом минулого року є прийняття нового Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

можна зазначити, що Україна наближається до високих європейських стандартів надання правової допомоги. Новий Закон є наступним кроком у проведенні законодавчих реформ Президента України та виконанні Україною зобов'язань, передбачених Радою Європи. основним досягненням вказаного Закону стало підвищення рівня гарантій адвокатів для безпечної та ефективної роботи. крім того, на виконання зобов'язань України перед Європейською спільнотою Закон передбачає створення Національної асоціації адвокатів України, яка об'єднує всіх адвокатів нашої держави в єдину організацію – це також буде гарантією їх незалежної діяльності.

Закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» гарантує кожній особі, незалежно від її фінансового чи майнового стану, можливість отримання від адвоката правової допомоги за рахунок держави. ця норма в комплексі з новим кримінальним процесуальним кодексом та Законом України «Про безоплатну правову допомогу» стане новим законодавчим підґрунтям для захисту прав та інтересів кожного громадянина.

З метою забезпечення умов, необхідних для здійснення адвокатської діяльності Закон передбачає посилення ролі адвокатсько-

го запиту шляхом встановлення чітких термінів для відповіді на такий запит. для забезпечення рівності прав адвоката з іншими учасниками у кримінальному провадженні адвокату надано право запитувати, отримувати і вилучати речі, документи, їх копії, озна- йомлюватися з ними та опитувати осіб (за їх згодою).

Запроваджено обов'язковість вимог адвокатського запиту щодо органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організації незалежно від форми власності та підпорядкування. також встановлено строк надання відповіді на адвокатський запит та адміністративну відповідальність за відмову в наданні інформації на цей запит, несвоєчасне чи неповне надання інформації або надання недостовірної інформації.

також Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачається нові положення щодо адвокатської таємниці. адво- ката заборонено допитувати або опитувати з питань, що стосуються адвокатської таємниці, та здійснювати в нього обшук. разом з цим щодо питань не пов'язаних з адвокатською таємницею, суд може санкціонувати обшук у адвоката, але у свої постанові повинен чітко обґрунтувати з якого приводу і які саме документи необхідно зна- йти. для уникнення в таких ситуаціях зловживань вітчизняні зако- нодавці зупинилися на практиці Європейського суду з прав людини, виходячи з якою в таких випадках слідчий за погодженням із проку- рором повинен звернутись до органу адвокатського самоврядуван- ня у відповідному регіоні. Після цього місцева рада адвокатів по- винна виділити представника, який буде присутній під час обшуку. в одно час лише адвокатам надається фактично виключне право здійснювати захист прав, свобод та законних інтересів під- озрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого тощо.

На мою думку це є недоліком або не доопрацюванням в даному зако- ні. тому конституційний суд україни дійшов висновку, що такі дії суперечать вимогам статей 22 та 59 конституції, якими гарантова- но право кожного бути вільним у виборі захисника своїх прав і не допущення звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод під час прийняття нових законів або внесення змін до чинних законів. отже, завдяки

реформування інституту адвокатури в Україні прийнято новий закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» він передбачає багато новацій, серед яких – створення системи органів адвокатського самоврядування, розширення прав і обов'язків адвоката та видів адвокатської діяльності. визначено

зміст адвокатської таємниці та ефективний правовий механізм її захисту тощо. Заборонено будь-який вплив на адвоката, втручання в його професійну діяльність, у тому числі з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, органів адвокатського самоврядування, юридичних і фізичних осіб. сформульовано тлумачення базових понять, що ж стосуються адвокатської діяльності, з 1 січня 2013 року усі особи, які легально перебувають на території України зможуть отримати безкоштовну допомогу юриста, якщо вони її потребують. ідеться про створення в усіх регіонах країни центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу». Передбачається, що центри співпрацюватимуть з адвокатами на договірній основі. Первинна безкоштовна правова допомога діє вже нині, кожен хто звертається до органів влади (райдержадміністрації, сільради) отримає там роз'яснення як бути, якщо порушено його права (відмова в прийомі скарги, незаконне затримання міліцією тощо). людині зобов'язані допомогти скласти скаргу заяву. крім позовів до суду, клопотань, апеляцій, касацій (це передбачає вже вторинна допомога). також у правовому центрі особі виділять адвоката (його робота оплачується з державного бюджету) або представника в суді, державних органів перед іншими особами. але поки що на вторинну допомогу зможуть претендувати не всі, а лише мало забезпечені, інваліди, ветерани великої вітчизняної війни, діти-сироти, діти-жертви насильства в сім'ї, але з 1 січня 2017 року безоплатна вторинна правова допомога надаватиметься в повному обсязі всім категоріям осіб.

у контексті нашого дослідження головним є те, що Україна впевнено крокує вперед і за допомогою гармонізації українського законодавства із законодавством

Європейського союзу та його ре- формуванню з використанням досвіду розвинених демократичних країн, зможе підвищити в нашому суспільстві роль інституту адвокатури і насамперед статусу професії адвоката в Україні та створити сприятливі умови для здійснення адвокатської діяльності.

вивчення системи адвокатури в зарубіжних країнах допоможе спрогнозувати розвиток інституту адвокатури в нашій країні, краще зрозуміти цілі, завдання даного інституту та розробити ряд нормативно-правових актів відповідно до міжнародних стандартів для представництва адвокатури в Україні та за її межами.